

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych, sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów oraz tryb i warunki uzyskania oceny wyższej niż przewidywana z religii dla klasy 5

1. Podstawa prawna

Dokument opracowano w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oświatowego, w szczególności art. 44b i 44c ustawy o systemie oświaty, właściwe przepisy rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, Statut Szkoły – w szczególności § 57–72, obowiązującą podstawę programową oraz realizowany program nauczania AZ-1-01/18.

Dokument przedmiotowy nie stanowi odrębnego źródła prawa. Uszczegóławia wymagania wynikające z przepisów prawa, Statutu Szkoły i realizowanego programu nauczania.

2. Zakres dokumentu

Dokument określa: wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen klasyfikacyjnych; sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych; zasady oceniania właściwe dla religii; warunki i tryb uzyskania rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana; oraz zasady dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia.

Szczegółowy wykaz wymagań dla poszczególnych działów znajduje się w tabeli zamieszczonej w dalszej części dokumentu.

3. Sposoby i formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

W religii stosuje się formy sprawdzania odpowiednie do wieku uczniów, specyfiki przedmiotu. Zadania są zróżnicowane pod względem poziomu trudności i umożliwiają wykazanie się wiadomościami oraz umiejętnościami odpowiadającymi wszystkim ocenom.

Śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne ustala się w stopniach według następującej skali ocen (1-6):

- 1) stopień celujący: 6,
- 2) stopień bardzo dobry: 5,
- 3) stopień dobry: 4,
- 4) stopień dostateczny: 3,
- 5) stopień dopuszczający: 2,
- 6) stopień niedostateczny: 1.

Oceny bieżące ustala się według wyżej wymienionej skali ocen z tym, że przewiduje się „+” i „-” (z pominięciem 6+ i 1-). Ocena śródroczna i roczna wynika z ocen cząstkowych uzyskanych w ciągu półrocza (roku) przez ucznia, lecz nie jest średnią tych ocen.

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia:

Sprawdzanie ustne (odpytywanie): sprawdzanie rozumienia podstawowych pojęć i treści religijnych, odpowiadania na pytania dotyczące omawianych fragmentów Pisma Świętego, formułowania prostych wypowiedzi oraz wyjaśniania poznanych treści.

Prace pisemne: (quiz, kartkówka) sprawdzanie opanowania treści po zakończeniu działu lub jego części.

Praca z mediami i materiałami edukacyjnymi: sprawdzanie umiejętności odczytywania i interpretowania prostych treści przedstawionych w obrazie, nagraniu, prezentacji, filmie lub innym materiale wykorzystywanym podczas lekcji, korzystanie z podręcznika.

Obserwacja pracy ucznia na lekcji: sprawdzanie aktywności podczas lekcji, przygotowania do zajęć, systematycznego wykonywania ćwiczeń i podejmowania zadań związanych z realizowanymi treściami.

Sprawdziany praktyczne: sprawdzanie umiejętności wykonania określonych czynności edukacyjnych, np. rozpoznawania symboli, układania elementów, wykonywania zadań zgodnie z instrukcją, pracy z tekstem lub ilustracją.

Prace dodatkowe: sprawdzanie samodzielnego i twórczego wykorzystania wiedzy, np. przygotowania pracy, udziału w konkursie lub wykonania zadania związanego z tematyką religijną. Prace dodatkowe są formą uzupełniającą i nie zastępują podstawowych wymagań programowych.

Praktyki religijne nie podlegają ocenianiu. Jeżeli oceniane jest pamięciowe opanowanie modlitwy, nauczyciel wcześniej wyjaśnia jej znaczenie. Ocena z przedmiotu nie jest uzależniana od oceny zachowania ucznia.

4. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny: dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą i celującą są określone w § 65 Statutu Szkoły. Ocena klasyfikacyjna z religii wynika ze stopnia opanowania wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, z uwzględnieniem dostosowanych wymagań edukacyjnych.

Szczegółowe wymagania dla ocen 2–6 przypisane do treści poszczególnych działów, przedstawiono w tabeli na końcu dokumentu.

5. Prawa ucznia, w tym warunki i tryb poprawy oceny

- Uczeń ma prawo do poprawiania ocen na zasadach określonych w § 64 ust. 4 Statutu.
- Nauczyciel określa termin i formę poprawy.
- Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej uwzględnia się ocenę uzyskaną przez ucznia z poprawy.
- Uczeń ma prawo być nieprzygotowanym do lekcji (niezapowiedziana kartkówka, odpowiedź z trzech ostatnich lekcji) dwa razy w ciągu półrocza z różnych przyczyn jednak zobowiązany jest zgłosić ten fakt na początku lekcji. Każde nieprzygotowanie zostaje oznaczone w dzienniku symbolem „np”.

6. Zasada jawności, uzasadnianie ocen i informowanie o ocenach

Na początku roku szkolnego uczniowie są informowani o wymaganiach edukacyjnych, sposobach sprawdzania osiągnięć oraz warunkach i trybie uzyskania rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana. Rodzice są informowani zgodnie z zasadami przyjętymi w szkole. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców, a nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę zgodnie z § 66 Statutu.

7. Dostosowanie wymagań edukacyjnych

Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, zgodnie z § 59 Statutu Szkoły i obowiązującymi przepisami. Dostosowanie uwzględnia w szczególności zalecenia wynikające z orzeczeń i opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz rozpoznane indywidualne potrzeby ucznia.

Dostosowanie może dotyczyć m.in. sposobu formułowania poleceń, czasu pracy, liczby i stopnia złożoności zadań, sposobu udzielania odpowiedzi oraz formy sprawdzania wiadomości i umiejętności – w zakresie wynikającym z rozpoznanych potrzeb ucznia. Dostosowanie nie oznacza obniżenia wymagań w sposób niezgodny z przepisami, lecz umożliwia uczniowi wykazanie osiągnięć odpowiednio do jego możliwości.

8. Ocena zachowania

Ocena zachowania jest odrębnym elementem oceniania wewnątrzszkolnego. Nauczyciel religii nie tworzy odrębnych, przedmiotowych kryteriów oceny zachowania. Zasady oceniania zachowania określają § 67–68 Statutu Szkoły. Obserwacje nauczyciela dotyczące funkcjonowania ucznia podczas lekcji mogą być przekazywane wychowawcy i wykorzystywane w ocenianiu zachowania na zasadach określonych w Statucie, jednak nie stanowią samodzielnego kryterium obniżenia oceny z religii. Ocena klasyfikacyjna z religii nie zależy od oceny zachowania, a ocena klasyfikacyjna zachowania nie wpływa na ocenę z religii. W szczególności nie stosuje się zasady podwyższania lub obniżania oceny z religii za samo zachowanie ucznia.

9. Zasada nadrzędności Statutu Szkoły

Przy stosowaniu niniejszego dokumentu obowiązuje kolejność: przepisy prawa powszechnie obowiązującego, Statut Szkoły, wymagania i sposoby sprawdzania właściwe dla religii.

10. Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Poniższa tabela przedstawia wymagania szczegółowe wynikające z realizowanego programu nauczania i podręcznika.

Wymagania są przyporządkowane do ocen: dopuszczającej, dostatecznej, dobrej, bardzo dobrej i celującej.

Na ocenę niedostateczną uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą. Przy rozważaniu oceny niedostatecznej należy uwzględnić sytuację ucznia oraz podjąć działania wspierające, zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole. Dokument należy stosować łącznie ze Statutem Szkoły oraz obowiązującymi przepisami prawa.

Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

I semestr

Rozdział	celujący	bardzo dobry	dobry	Dostateczny	dopuszczający
1. Czego pragnę?	→ wskazuje sposoby wypełniania obowiązków względem wspólnot, w których żyje	→ podaje źródła ludzkiego szczęścia → interpretuje fragment biblijny mówiący o szczęściu → podejmuje refleksje nad sensem własnego życia → przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła, narodu, rodziny, grupy szkolnej i koleżeńskiej	→ wyjaśnia, że wiara i wiedza nie są sprzeczne → wie, że Bóg jest gwarantem ludzkiego szczęścia → uzasadnia dlaczego człowiek nie może żyć w samotności → wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w rodzinie, wśród rówieśników, parafii, w internecie	→ zna fragment biblijny mówiący o szczęściu → odróżnia pojęcie wiary i wiedzy → charakteryzuje najważniejsze wspólnoty w życiu człowieka	→ wymienia zadania, które ma uczeń wobec środowisk, w których żyje → podejmuje wysiłek właściwego zachowania we wspólnotach → rozróżnia wspólnoty naturalne i te, które można wybrać samodzielnie

2. Odkrywam Boga w Biblii	→ bierze aktywny udział w katechezie parafialnej → wykazuje pogłębioną znajomość i rozumienie Pisma Świętego → przedstawia argumenty na pozorność konfliktu przekazu Pisma Świętego i nauki	→ wyjaśnia, że Bóg objawia się w Piśmie Świętym → charakteryzuje postawy świadków wiary → zna prawdy zawarte w Objawieniu Bożym → wyjaśnia, że Pismo Święte jest słowem Boga do człowieka → podejmuje prywatną lekturę Pisma Świętego → wie, jak odczytywać i przyjmować wydarzenia życiowe w świetle Objawienia → zachowuje kościelne zasady przy interpretacji tekstów biblijnych → wie, na czym polega ochrona wiary przed zagrożeniami → wymienia postawy świadczące o życiu według zasad wiary → uzasadnia, że wiara i nauka są źródłem poznania prawdy → wykazuje, że wiara przewyższa poznanie rozumowe → wyjaśnia, że wiara i wiedza nie są sprzeczne → wie, czym wyróżniają się przypowieść biblijna, list i psalm	→ wymienia gatunki literackie w Biblii → uzasadnia (przy pomocy tekstów biblijnych), że wiara jest darem i zadaniem → wskazuje na konieczność ochrony wiary przed zagrożeniami → wymienia elementy Bożego Objawienia → definiuje natchnienie biblijne. → wykazuje, że Pismo Święte zostało napisane pod natchnieniem Ducha Świętego → ma podstawowe wiadomości o tym, jak czytać Pismo Święte → zna kościelne zasady interpretacji tekstów biblijnych → wymienia elementy liturgii słowa ze mszy świętej → potrafi korzystać z Pisma Świętego → analizuje i interpretuje wybrane teksty biblijne dotyczące wiary → zna gatunki literackie w Biblii → interpretuje słowa Jana Pawła II, że „wiara i rozum są jak dwa skrzydła” → rozróżnia dar wiary i zdolności rozumowe	→ uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien poznawać objawienie Boże oraz nauczanie Kościoła → uzasadnia, że wiara jest łaską – darem otrzymanym od Boga → zna zasady według których powinien żyć chrześcijanin → podaje argumenty, że człowiek może poznać Boga za pomocą łaski poznania, wiary i rozumu → uzasadnia, że człowiek powinien naśladować przymioty Boga w swoim życiu → wyjaśnia, że Bóg objawił się w słowie → uzasadnia związek Starego i Nowego Testamentu → wyjaśnia różnice między Objawieniem Bożym a objawieniem prywatnym → wyjaśnia pojęcie wiary w Boga, wskazuje relacje między wiarą i wiedzą → uzasadnia, że wiara jest zadaniem	→ odróżnia Pismo Święte od innych ksiąg → prezentuje proces formowania się ksiąg biblijnych → zna sposoby wyrażania wdzięczności za dar wiary → wyjaśnia, że Pismo Święte jest słowem Boga do człowieka → zna zasady tworzenia adresów biblijnych
---------------------------	---	---	---	---	---

3. Odkrywam Boga w świecie	→ wymienia postawy świadczące o zaufaniu Bożej Opatrzności → wskazuje przyczynę zła, uzasadnia, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga → wie na czym polega świadoma ochrona wiary przed zagrożeniem → potrafi wyjaśnić, że wiara polega na zaufaniu, nawet poza możliwościami ludzkiego umysłu → uzasadnia dlaczego należy czytać Pismo Święte	→ wyjaśnia prawdy objawione zawarte w opisie stworzenia świata i człowieka → uzasadnia twierdzenie, że Bóg kieruje światem → podaje argumenty uzasadniające wartość modlitwy → rozumie co powinien zrobić, aby żyć według zasad wiary → wskazuje przyczynę zła, uzasadnia, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga → interpretuje historię Kaina i Abela → podaje przykłady, że pokora i prostota to droga do prawdziwej miłości → opisuje sposób działania złego ducha i wskazuje na zagrożenia potępieniem	→ wyjaśnia, że Bóg objawia się w stworzeniu i człowieku, i że Boga można poznać przez dzieła stworzenia → wyjaśnia, że wszystko, co stworzył Bóg, jest dobre → omawia postawy moralne bohaterów biblijnych → wyjaśnia, że wszystko, co stworzył Bóg, jest dobre → zna sposoby pomnożenia dobra w świecie → wyjaśnia różnicę między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych → dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawaniem wydarzeń i postaci ze Starego Testamentu → wskazuje przyczynę zła, uzasadnia, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga → wyjaśnia różnicę między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych	→ wyjaśnia, że Bóg objawia się w stworzeniu i człowieku, i że Boga można poznać przez dzieła stworzenia → wyjaśnia, że Bóg jest stwórcą nieba i ziemi → dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawaniem wydarzeń i postaci ze Starego Testamentu → podaje argumenty na to, że naśladując postacie biblijne można pogłębić swoją relację z Bogiem, → opisuje sposób działania złego ducha i wskazuje na zagrożenia potępieniem → wie na jakich argumentach bazuje przekonanie o kierowaniu światem przez Boga	→ wyjaśnia, w jaki sposób człowiek okazuje szacunek wobec słowa Bożego → wymienia źródła pochodzenia świata → rozróżnia dobro i zło w konkretnych przypadkach życia → wie czym jest modlitwa → zna historię Kaina i Abela → zna opowieść o wieży Babel → wyjaśnia, że wszystko, co stworzył Bóg, jest dobre
----------------------------	---	--	---	---	---

4. Boże obietnice	→ dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawaniem postaciami Starego Testamentu → wymienia sposoby odpowiadania Bogu na Jego wezwanie → wymienia sposoby podejmowania walki z pokusami	→ wymienia, w jaki sposób można starać się o wzrost wiary → podaje argumenty świadczące o potrzebie modlitwy w życiu chrześcijanina → interpretuje historię Abrahama → zna hierarchię wartości wynikającą z wiary → rozróżnia wybory moralne zgodne z wolą Bożą od tych, które są z nią niezgodne → interpretuje biblijny opis walki Jakuba z aniołem Bożym → interpretuje historię synów Izaaka → wymienia na czym polega inspiracja przykładami biblijnymi w modlitwie → wyjaśnia w jaki sposób może swoim życiem odpowiedzieć Bogu na Jego wezwanie → uzasadnia potrzebę dokonywania wyborów zgodnych z wolą Bożą → wyjaśnia, że wzrost wiary idzie w parze ze słuchaniem słowa Bożego i przyjmowaniem sakramentów świętych → wykazuje podobieństwa i różnice między tekstem historycznym i opowiadaniem dydaktycznym → interpretuje historię powołania Mojżesza	→ zna definicję zaufania → wymienia przymioty Boga → zna znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina → wymienia przymioty wiary → wyjaśnia znaczenie przykazań i norm etycznych w kontekście próby wiary → uzasadnia, że zaufanie Bogu jest źródłem szczęścia → wie czego wyrazem jest zmiana imienia w Piśmie Świętym → wyjaśnia istotę Opatrzności Bożej → definiuje Miłosierdzie Boga → wyjaśnia, w jaki sposób Bóg troszczył się o Izraelitów w czasie wędrówki → wyjaśnia, w jaki sposób Bóg troszczy się o każdego człowieka → wymienia niebezpieczeństwa na drodze wiary → uzasadnia potrzebę przestrzegania Dekalogu → opisuje obraz Boga w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu → wymienia przymioty Boga → charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi	→ formułuje modlitwy przeproszenia i prośby w oparciu o teksty biblijne i własnymi słowami → przedstawia biblijne przykłady osób powołanych przez Boga → tłumaczy na czym polega zaufanie Bogu w trudnych doświadczeniach → podaje przykłady w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzać dobro → wdraża się do systematycznej pracy nad swoją postawą moralną → zna zasady kształtowania prawidłowego sumienia → rozumie potrzebę czynienia dobra i unikania zła → wymienia sposoby chronienia wiary przed zagrożeniami	→ opowiada scenę walki Jakuba z aniołem Bożym → wymienia niebezpieczeństwa podczas wędrówki Izraelitów przez pustynię → zna historię synów Izaaka → podaje przykłady Bożej opieki w sferze materialnej i duchowej
-------------------	--	---	--	---	--

II semestr 5. Jezus to obiecany Mesjasz	→ dokonuje aktualizacji związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Nowego Testamentu	→ uzasadnia, że dzięki wydarzeniom chrzcielnym został odkupiony przez Jezusa → interpretuje wydarzenia Ostatniej Wieczerzy	→ potrafi powiedzieć, jak może być zaangażowany w wypełnianie Nowego Przymierza → zna wydarzenia Ostatniej Wieczerzy	→ zna wydarzenia paschalne → tłumaczy, że dzięki wydarzeniom paschalnym został odkupiony przez Jezusa	→ zna definicję przymierza →
6. Kościół Jezusa Chrystusa	→ podejmuje odpowiedzialnie zadania w parafii → dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznanymi postaciami Nowego Testamentu → wyjaśnia, jaka jest rola Kościoła w historii zbawienia → ma ponadpodstawowe wiadomości na temat historii Kościoła	→ potrafi zinterpretować fragment Listu do Efezjan dotyczący fundamentów i głowy Kościoła → definiuje przymioty Kościoła → wyjaśnia w jaki sposób może wypełniać swoją rolę jako chrześcijanin w Kościele → omawia etapy powstania Kościoła na podstawie tekstów biblijnych → omawia etapy powstawania Kościoła w Biblii → definiuje wiarygodność Kościoła	→ tłumaczy na czym polega istota Kościoła → podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła → uzasadnia dlaczego Kościół jest święty → omawia na czym polega odpowiedzialność za Kościół → zna etapy powstawania Kościoła → wymienia przymioty Kościoła → potrafi wyjaśnić znaczenie i symbolikę biblijnych obrazów Kościoła → potrafi uzasadnić dlaczego Kościół jest pewną drogą do zbawienia	→ wymienia etapy budowania Kościoła → nazywa przypowieści o Królestwie → wyjaśnia pojęcia: misje, misjonarz → wymienia sposoby aktywnego włączenia się w życie rodziny, szkoły i społeczeństwa → zna symbole i biblijne obrazy Kościoła → uzasadnia dlaczego Kościół jest drogą do świętości	→ wyjaśnia, co buduje Kościół → rozróżnia przymioty Kościoła → wymienia przypowieści o Królestwie

7. Jak rozwijał się Kościół	→ wymienia etapy rozprzestrzeniania się Kościoła w basenie Morza Śródziemnego → włącza się w różne formy pomocy misjom → opowiada o współczesnych świadkach Kościoła	→ wyjaśnia na czym polega bycie świadkiem Chrystusa → okazuje szacunek dla historii Kościoła → omawia działalność świętych Cyryla i Metodego → zna znaczenie zakonów dla rozwoju chrześcijaństwa → uzasadnia, że jedność w Kościele nie wyklucza różnorodności → zna naukę Chrystusa o Kościele → wymienia skutki chrztu dla naszego narodu → omawia wyjątkowość świadectwa św. Stanisława → uzasadnia, że postępowanie św. Jadwigi jest godne naśladowania	→ tłumaczy pojęcie sukcesji apostoelskiej → wskazuje podstawowe formy głoszenia Ewangelii (→ opisuje działalność Świętego Benedykta i rolę benedyktynów → wymienia zakony, które przyczyniły się do rozwoju kultury w świecie → omawia podstawowe podobieństwa i różnice między zakonami → omawia znaczenie świadectwa wiary Dobrawy dla nawrócenia Mieszka I → zna życie Świętego Stanisława → omawia postać i działalność Świętej Jadwigi	→ wymienia pierwszych misjonarzy Europy → omawia rolę franciszkanów w Kościele → zna misję św. Wojciecha → podaje zasady chrześcijańskiego życia → wymienia dzieła św. Jadwigi	→ wymienia pierwsze zakony w Europie → zna historię św. Franciszka → wie, kim był św. Wojciecha → potrafi rozróżnić polityczne, kulturalne i religijne skutki chrztu → podaje cechy św. Jadwigi
-----------------------------	--	---	---	--	---

\

11. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych (Statut §71 pkt. 3)

1. Uczeń może ubiegać się o ustalenie wyższej niż proponowana przez nauczyciela oceny rocznej klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.
2. Uczeń ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z prośbą do nauczyciela przedmiotu, w ciągu 3 dni od ostatecznego terminu poinformowania uczniów o przewidywanych ocenach rocznych.
3. Warunkiem ubiegania się przez ucznia o ocenę wyższą niż przewidywana jest:
 - 1) przystąpienie do wszystkich prac klasowych i sprawdzianów,
 - 2) skorzystanie z wszystkich oferowanych dotychczas przez nauczyciela form poprawy,
 - 3) 70% frekwencja na zajęciach edukacyjnych.
4. W przypadku spełnienia przez ucznia warunków z ust. 3, nauczyciel przedmiotu wyraża zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.
5. W przypadku niespełnienia warunków wymienionych w ust. 3, prośba ucznia zostaje odrzucona.
6. Uczeń spełniający warunki, o których mowa w ust. 3, najpóźniej na 7 dni przed klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu pisemnego, obejmującego materiał programowy przewidziany w danej klasie. O zakresie materiału na sprawdzian, uczeń jest informowany uprzednio przez nauczyciela danych zajęć edukacyjnych.
7. Sprawdzian, oceniony zgodnie z wymaganiami edukacyjnymi zostaje dołączony do dokumentacji nauczyciela.

Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny przewidywanej, niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach żądania ustalenia oceny rocznej wyższej niż przewidywana.

Opracowały katechetki:

Emilia Kleban, Andżelika Kwiatek